

Příběh zlatníka Fabiána. „Dej mě celý svět plus 5 %“.

Larry Hannigan: „I Want the Earth Plus 5 %“, překlad z německé verze: Jiří Čeček

Neodhalené tajemství bankovního a peněžního systému. Proč chybí všude peníze?

Při nácviu své řeči, kterou hodlal zítra před velkým shromážděním lidí pronést, pociťoval Fabián silné vnitřní rozrušení. O moc a prestiž usiloval již odjakživa a nyní by se mohl jeho sen stát již brzy skutečností.

Fabián byl řemeslník, který pracoval se zlatem a stříbrem, zhotovoval šperky a ozdoby, ale přestalo se mu líbit, že si na živobytí musí vydělávat práci. Začal hledat vzrušení z něčeho neobvyklého, hledal výzvu, úkol, který by ho byl hoden. Nyní nastal vhodný okamžik k realizaci jeho plánu.

Pro všechny předchozí generace byla přímá výměna zboží obvyklým způsobem obchodní transakce. Každý, kdo musel živit rodinu, řešil tento problém buď pěstováním zemědělských produktů a chovem užitkových zvířat, nebo se specializoval na určité řemeslo. Přebytky z vlastní produkce pak směňoval za přebytky ostatních.

Tržiště bylo živým střediskem společenského života. Navzdory prachu a hluku se těšil tento chaotický ruch všeobecné oblibě, protože se zde člověk dozvěděl vždy mnoho zajímavostí a novinek. V poslední době se ale zdálo, že přibývá počet konfliktů a hádek. Proč o tom ztrácet ještě mnoho slov? Nastal čas nastolit nějaký lepší systém.

Lidé byli obvykle dobromyslní a těšili se z plodů své práce. Forma vlády byla vysloveně jednoduchá. V každé obci byla zvolena občanská rada, jejíž hlavní náplní bylo zajistit a dbát na svobodu a práva jednotlivce. Nikdo nesměl být proti své vůli, ať již z popudu jednotlivce nebo nějaké skupiny, k čemukoliv nucen. To bylo jediným smyslem vládnoucí struktury a každý starosta byl v této činnosti celým společenstvím ochotně podporován. Každý den na tržišti přinášel ale problémy, jejichž řešení nebylo zdaleka tak jednoduché. Jakou cenu má vůž? Měl by být směněn za jeden nebo spíše dva koše kukuřice? Má kráva větší cenu než žebříňák? Kde vzít měřítko, jak to porovnávat? Nikoho nenapadlo lepší řešení.

Fabián oznámil lidem: Mám řešení pro náš problém s výměnným obchodem!

Všichni spoluobčané byli pozváni na velké shromáždění.

Na náměstí se sešlo obrovské množství lidí. Fabián vysvětlil svůj nový systém, který nazval Zlatáky (peníze). Ta věc vypadala velice slibně a tak se lidé hned zvědavě ptali, jakým způsobem by se tento přechod na nový systém měl realizovat.

„Zlato z kterého obvykle zhotovuji šperky je velice ušlechtilý kov“, prohlásil Fabián. „Nerezaví, je barevně stálý a neomezeně trvanlivý. Zhotovím z tohoto zlata určitý počet mincí a pojmenuji je Tolary.

Fabián vysvětlil publiku, že se hodnota Tolaru brzy ustálí a že používání „Zlat’áků“ je mnohem praktičtější než přímá výměna zboží.

Jeden člen občanské samosprávy namítl, že jsou lidé, kteří sami zlato dobývají a mohli by si sami tyto mince zhotovovat.

Na tuto námitku měl Fabián již připravenou odpověď: „To by nebylo správné! Jako platidlo se směji samozřejmě používat jen občanskou radou schválené mince. Pro jistotu se na každou minci vyrazí označení.“

Posluchačům se to zdálo logické a srozumitelné a tak padl návrh, že každý obdrží pro začátek stejný počet mincí.

S tímto návrhem nebyl, ale srozuměn výrobce svíček, který byl přesvědčen, že právě on má nárok na nejvíce mincí, protože jeho svíčky přeci používá každý.

„To nepřipadá vůbec v úvahu, bez našich potravin by všichni zemřeli hladem. Nejvíce Tolarů musejí určitě obdržet zemědělci!“, ozval se jeden z přítomných sedláků.

Po tomto prohlášení se rozpoutala všeobecná hádka.

Fabián nechal posluchače se nějakou dobu dohadovat, aby jim posléze předložil překvapivý návrh:

„Vzhledem k tomu, že nejste schopni se dohodnout, navrhuji, že každý obdrží přímo ode mne tolik Tolarů, kolik jich jen potřebuje. Horní hranice počtu Tolarů sice teoreticky neexistuje, nicméně každý musí být schopen mě tento počet mincí zase vrátit zpět.

Čím více Tolarů ode mne dostanete, tím více jich musíte tedy po uplynutí jednoho roku zase vrátit.“

„No dobře“, a co z toho budeš mít ty?“ ptali se spoluobčané Fabiána.

„Protože poskytuji tuto službu ve formě zásobení Zlat’áky, mám i nárok na odměnu“, prohlásil Fabián.

„Řekněme že za každých 100 Tolarů, které vám dám k dispozici při uplynutí jednoho roku zadlužení, obdržím 100 plus 5 Tolarů nazpět. Těchto 5 Tolarů navíc je poplatek za půjčení a pojmenujeme ho „úrok“.

Zdálo se, že neexistuje jiné řešení a že 5 % představují vlastně skromný požadavek.

„Přijďte tedy příští pátek znovu a můžeme začít.“

Fabián neztrácel čas a následující dny i noci strávil výrobou mincí.

O týden později stáli již lidé před jeho obchodem ve frontě. Poté co členové obecní samosprávy mince zkontrolovali a schválili, vypůjčili si první občané své první Tolary. Někteří chtěli zpočátku jen několik Tolarů, aby nezvyklý systém nejprve vyzkoušeli. Záhy se ale tento nový prostředek výměny začal těšit velké oblibě. Hodnotu všech věcí určovaly Zlat’áky, neboli Tolary. Tato jimi přisouzená hodnota představovala „cenu“ výrobku a pro její výši bylo určující převážně množství práce nutné pro jeho zhotovení. Bylo li třeba vynaložit k výrobě velké úsilí, byla i požadovaná cena vysoká. Produkty, které se daly vyrobit téměř bez námahy, byly naproti tomu levné.

V jednom městě této země žil muž jménem Alban. Byl to jediný výrobce hodin. Jeho zákazníci byli ochotni za jeho hodiny platit vysoké ceny. Po nějaké době se ale objevil jiný muž, který také uměl vyrábět hodinové stroje. Aby prodal co nejvíce svých hodin, začal je nabízet levněji. Albanovi nezbylo nic jiného než své ceny také snížit, aby neodešli všichni jeho zákazníci k levnější konkurenci. Brzy se ceny

hodin vyrovnaly a z pohledu zákazníků ustálily na příjemné výši, protože se oba hodináři snažili o co nejlepší kvalitu za nejpříznivější cenu. Toto byla pravá, čestná a volná soutěž.

Stejný princip pronikl brzy i do všech ostatních oborů lidské činnosti – do stavebnictví, dopravy, zemědělství, ba dokonce do účetnictví. Zákazníci měli svobodnou volbu a mohli se podle vlastního uvážení rozhodnout pro nejlepší nabídku. Neexistovaly žádné umělé ochrannářské opatření jako například koncese nebo cla, které by ostatním lidem zabraňovaly v zahájení nějaké činnosti. Životní úroveň rychle rostla a záhy se každý jen divil, jak to že byl život před zavedením „Zlatáků“ vůbec možný.

Zadlužení

Na konci roku vyhledal Fabián všechny, kteří mu dlužili peníze. Někteří měli již více Zlatáků než si vypůjčili, což ovšem zároveň znamenalo, že jiným Tolary chyběly, protože, jak víme, byl do oběhu dán jen určitý omezený počet mincí. Kdo docílil zisk, mohl tedy splatit těch sto plus pět Zlatáků úroku Fabiánovi zpět. Často se však stávalo, že si musel vypůjčit nové Tolary, aby mohl dále provozovat svoji činnost.

Všem ostatním došlo, že jsou zadlužení. Než jim Fabián půjčil nové Tolary, zatížil jejich majetky Hypotékou, aby si tak pojistil své pohledávky. Nyní byli tito dlužníci nejen zadlužení, nýbrž byly zastaveny i jejich domy. Vydali se tedy hledat těch chybějících pět Tolarů, které bylo tak neuvěřitelně těžké sehnat.

Počty, které nikdy nemohou vyjít.

Nikdo nepostřehl, že se společnost jako celek z této dluhové pasti nikdy nemůže vymanit. I kdyby totiž všechny vyrobené a do oběhu dané Tolary byly skutečně navraceny zpět, chybělo by stále oněch pět Tolarů úroku na každých sto kusů a rok. Nikomu kromě Fabiána nedošlo, že tento úrok nemůže být nikdy splacen, protože tyto dodatečně požadované Tolary nebyly nikdy vyrobeny. Bylo tedy naprosto nevyhnutelné, že se někteří lidé dostali brzy do naprosté platební neschopnosti.

Bankovky

Vzadu ve své dílně měl Fabián trezor, do kterého si někteří jeho zákazníci uschovali do bezpečí své přebytečné mince. Fabián vybíral za tuto službu v závislosti na množství Tolarů a době úschovy malý poplatek. Majitel mincí obdržel potvrzení o výši svého vkladu.

Při větších nákupech bylo obtížné tahat sebou tolik zlatých mincí a tak se během času vžila praxe, platit místo Zlatáky Fabiánovými potvrzeními, které odpovídaly hodnotě zakoupeného zboží. Majitelé obchodů akceptovali tyto stvrzenky jako důvěryhodné platidlo, protože bylo možné je kdykoliv přinést Fabiánovi a obdržet za ně odpovídající počet zlatých mincí. Stvrzenky se dostávaly z ruky do ruky, aniž by se muselo předávat samotné zlato. Stvrzenky byly zrovna tak spolehlivé jako skutečné Zlatáky.

Fabián si brzy všiml, že již téměř nikdo nepřichází, aby si fyzicky vyzvedl uložené Tolary. Hned ho napadlo, že je vlastně hloupost aby si vydělával na svůj chléb v potu tváře řemeslem, když mu leží tolik zlata v tresoru. Tucty a tucty lidí mě budou přeci platit úrok za to, že smějí používat zlato, které tu stejně jen naplano leží a jen zřídka je jeho výdej skutečně požadován.

Řekl si tedy: „Dobře, to zlato mi sice nepatří, ale momentálně se nachází u mě a to jediné je teď důležité. K čemu bych měl zhotovovat další Tolary, když mohu použít část mincí z mého trezoru. Fabián začal tedy půjčovat již existující v jeho tresoru uschované mince. Zpočátku velmi opatrně a jen v malém množství, v průběhu času ale s rostoucí smělostí stále ve větším a větším množství.

Vznik peněz z ničeho

Jednoho dne obdržel Fabián požadavek na větší úvěr. Obratem učinil zákazníkovi návrh: „ Proč nezaložíme jen účet na Vaše jméno, abychom k Vám nemuseli přepravovat tak velké množství mincí? Vystavím Vám jednoduše odpovídající počet stvrzenek! Zákazník souhlasil a odporoučel se s haldou stvrzenek. Dostal velkou půjčku, i když zůstalo zlato v trezoru.

Když zákazník odešel, objevil se Fabiánovi spokojený úšklebek na rtech. Právě se mu podařilo sníst zákusek, aniž mu zmizel z talíře. Zapůjčil zlato, které však zůstalo i nadále jeho majetkem.

Přátelé, známí, cizinci ba i nepřátelé, ti všichni potřebovali Zlatáky pro svoje obchody a dokud byli schopni poskytnout záruky, nestálo půjčkám nic v cestě. Pouhým vyplňováním stvrzenek byl Fabián schopen půjčit i několikanásobné množství mincí, které ležely v jeho tresoru a které mu navíc ani nepatřily. Dokud nepožadovali skuteční majitelé mincí svoje zlato zpět a dokud se dařilo udržet důvěru obyvatelstva, zdálo se, být vše v pořádku. Ve velké knize vedl Fabián přesnou evidenci má dáti – dal o každém klientu. Půjčování Zlatáků se ukázalo jako velice výnosný obchod.

Tajné společenství

Fabiánova společenská prestiž se zvyšovala skoro stejně rychle, jako rostl jeho majetek. Z Fabiána se stal důležitý muž, ke kterému vzhlíželi všichni s úctou. V otázkách financí mělo již jen jeho pouhé slovo téměř platnost evangelia (v otázkách financí co řekl, bylo svaté).

Zlatníci z ostatních měst se začali o jeho obchodní praktiky zajímat a jednoho dne ho společně vyhledali. Fabián je zasvětil do své metody, ale přitom výslovně zdůraznil, že základním předpokladem je zachování tohoto tajemství. Kdyby se toto spiknutí prozradilo, mohl by se celý systém zbortit jako domeček z karet. Domluvili se tedy na založení tajného společenství. Všichni se vrátili zpět do svých měst a každý zlatník začal provozovat svoji vlastní půjčovnu Zlatáků podle Fabiánových pokynů.

Šeky a platební příkazy

Časem se dočkaly Fabiánovy stvrzenky stejné akceptace jako jeho Tolary. Chtěl li nějaký obchodník poslat jinému obchodníkovi nějakou platbu, napsal jednoduše krátký pokyn Fabiánovi, aby přepsal příslušný obnos z jeho konta na konto jeho obchodního partnera. Fabián provedl pak tuto změnu během několika mála minut.

I tento nový systém se stal brzy velice oblíbeným. Tyto písemné pokyny pro bezhotovostní platby dostaly označení „Šeky“.

Státní platební prostředky

Při jednom z dalších tajných setkání zasvětil Fabián ostatní zlatníky do svého nového plánu. Na následující den svolali shromáždění všech guvernérů jednotlivých částí země. Fabián se chopil úlohy mluvčího: „Stvrzenky, které vystavujeme, se sice těší velké oblibě, ale bohužel dochází příležitostně ze strany padělatelů k jejich falšování“. Tomu musí být učiněna přítrž!“

Zaražení guvernérů se ptali, co by se proti tomu dalo podniknout.

Fabián měl samozřejmě odpověď již připravenou: „Navrhuji aby se vláda postarala o natištění nových stvrzenek s komplikovaným vzorem a na speciálním papíře, které se budou nazývat „Bankovky“. My zlatníci uhradíme rádi náklady na vytisknutí, protože díky tomu uspoříme čas a práci s jejich vyplňováním.“

Guvernérů neměli žádných námitek, protože obyvatelstvo musí být přeci před podvodníky chráněno a vytisknutí bankovek se zdálo být dobrým řešením.

„Ještě je tu něco“, řekl Fabián. „Mezi zlatokopy se dostali lidé, kteří si zhotovují své vlastní Zlatáky. Navrhuji proto, aby se vydal zákon, podle kterého se všechny valouny zlata musí odevzdat proti odpovídající hodnotě v mincích nebo bankovkách.“

I tento návrh byl přijat a vláda vytiskla velké množství čistých, nových bankovek. Na každé bankovce byla natištěna její hodnota: 1 Tolar, 5 Tolarů. 10 Tolarů atd. Zanedbatelné náklady, které vznikly tiskem těchto bankovek, převzali zlatníci.

Nosit při sobě bankovky bylo mnohem pohodlnější, a proto nebyl problém přesvědčit o jejich výhodách i obyvatelstvo. Navzdory jejich oblibě však byly používány jen asi při 10% všech provedených transakcí. Statistiky ukázaly, že 90% plateb se provádí pomocí šeků nebo platebních příkazů.

Spořicí vklady

Nastal čas pro provedení další fáze Fabiánova plánu. Dosud platili klienti za bezpečné přechovávání svých mincí malý poplatek Fabiánovi. Aby dostal ještě více Zlatáků do svého trezoru, nabídl Fabián střádalům úrok z vkladu ve výši 3 %. Většina lidí se domnívala, že Fabiánův zisk činní nyní pouze 2 procenta, neboť jejich Zlatáky půjčoval, jak známo, s 5% úrokem. V neposlední řadě nepřišlo nikomu ani na mysl zkoumat Fabiánovy metody již z toho jednoduchého důvodu, že obdržet 3 % úroku za své uschované Zlatáky bylo výrazně lepší, než za to muset sám něco platit.

Díky mnoha vkladům se Fabiánem spravovaný majetek rychle rozrůstal.

A opět půjčoval Fabián výrazně vyšší sumy, než ve skutečnosti ležely ve formě Zlatáků nebo bankovek v jeho trezoru. Na každých 100 Tolarů hotovosti půjčil 200, 300 nebo 400, někdy dokonce i 900 Tolarů na jednoho zájemce. Jediné na co musel dávat pozor, bylo, aby nepřekročil poměr 9:1, protože v průměru chtěl jeden z deseti klientů vyplatit svůj vklad v hotovosti. Pokud by se stalo, že by na požádání nebylo možno nějakou sumu vyplatit, vzbudilo by to jistě podezření, protože ve vkladní knížce stálo černé na bílém, kolik Zlatáků se na příslušném kontě nachází.

Nicméně mohl Fabián z těchto 900 zaknihovaných (virtuálních) Tolarů, které jednoduše pomocí šeků a půjček „uvolnil“ zájemcům k dispozici, kasírovat celých 45 Tolarů úroku. Zaplatit za 100 původně půjčených Tolarů 3 % úroku nepřišlo Fabiánovi samozřejmě vůbec zatěžko. Shrnutí,

podtrženo, každá klientská půjčka umožnila Fabiánovi docílit 42% ročního zisku, zatímco většina nezasvěcených se domnívala, že jeho zisk činí pouhé 2 %

Všichni ostatní zlatníci postupovali naprosto stejně. Všichni „vyráběli“ Zlatáky z ničeho, jednoduše za pomoci plnicího pera a navíc za to požadovali ještě úrok.

Rozumí se samo sebou, že sami nerazili již ani mince, ani netiskli bankovky, nýbrž přenechali tuto úlohu vládě a na nich bylo jen rozdělovat tyto peníze mezi lid. Fabián hradil pouze náklady tisku.

Přesto vytvářeli peníze z ničeho a požadovali za to ještě úrok. Většina lidí byla přesvědčena, že zásobování penězi je v režii vlády. Dále se domnívali, že Fabián půjčuje vždy jen peněžní obnosy, které jsou v jeho tresoru skutečně naspořeny. Zvláštní jen, že výše vkladu žádného klienta se nikdy nesnížila a to ani tehdy, kdy tyto Zlatáky byly někomu zapůjčeny. Kdyby se všichni najednou pokusili si své vklady nechat vyplatit, byl by tento podvod odhalen.

Ekonomie

Jednoho dne vyhledal Fabiána jeden přemýšlivý obchodník. „Požadovat úrok není správné“, řekl.

„Pokaždé když půjčíte 100 Tolarů, požadujete pak 105 Tolarů nazpět. Těchto 5 Tolarů navíc nemohou být nikdy zaplacený, protože jednoduše neexistují. Zemědělci produkují potraviny, průmysl vyrábí zboží a tak dále ale jen vy produkuje Zlatáky.“

Uvažujme pro zjednodušení, že existují v celé zemi jen dva podnikatelé, kteří plní úlohu zaměstnavatelů pro všechny ostatní. Každý z nich si půjčí 100 Tolarů, 90 Tolarů vydá na mzdy a ostatní náklady, 10 Tolarů představují pak jeho zisk. Celkovou kupní sílu můžeme tedy vyjádřit částkou $90 + 10 \times 2$ tedy dohromady 200 Tolarů. Aby ale mohli vám vrátit 210 Tolarů, musely by se jejich výrobky prodat za 210 Tolarů.

Pokud by se jednomu z nich skutečně podařilo svoje zboží prodat za 105 Tolarů, znamená to současně, že ten druhý může obdržet jen 95 Tolarů. Kromě toho mu samozřejmě ještě zbyde část jeho zboží, protože již neexistují Zlatáky, za které by bylo možno toto zboží koupit. Zůstane vám tedy 10 Tolarů dlužen a splatit zpět je může pouze tehdy, pokud si znovu od vás půjčí. Tento systém tedy evidentně nemůže fungovat.“

Muž pokračoval dále: „Je zřejmé, že by jste měl dodat do oběhu 105 Tolarů, 100 Zlatáků pro mě a 5 Zlatáků, které vydáte Vy sám. Pak by bylo v oběhu 105 Tolarů a dluh by mohl být splacen.“

Fabián poslouchal mlčky jeho výklad a opáčil posléze: „Nauka o hospodářství je velice komplikovaný obor, můj milý. Tato problematika vyžaduje dlouholeté studium. Budu věnovat této záležitosti náležitou pozornost, vy se však prosím zatím starejte o Vaše záležitosti. Musíte efektivněji pracovat, řádně rozeběhnout a stimulovat výrobu, snížit náklady a především být lepší obchodník. V tom Vám rád kdykoliv pomohu.“

Návštěvník odcházel nespokojen a s neodbytnou myšlenkou v hlavě, že se zde jedná o vysoce podezřelou záležitost. Na Fabiánových metodách bylo principiálně cosi pochybného, něco zde zapáchalo, protože se všem otázkám šikovně vyhnul.

Fabián byl ale široko daleko pokládán za experta a jakékoliv námitky byly bezpředmětné, tím spíše, že hospodářství jen vzkvétalo a vůbec celá země zažívala ohromný vzestup.

Past se sklapává

Aby byli obchodníci vůbec schopni vypůjčené peníze i s úroky také vracet, museli zvýšit ceny. To vyvolalo stížnosti zaměstnanců, že jejich platy jsou příliš nízké. Zaměstnavatelé nebyli ale ochotni platit vyšší mzdy s odůvodněním na nebezpečí bankrotu. Zemědělci nedostávali za své produkty poctivě zapláceno a pro mnohé hospodyně byly potraviny nyní příliš drahé.

Nakonec došlo i na stávky, což byl doposud naprosto neznámý fenomén. Stále více a více lidí poznávalo zblízka, co znamená bída a ani jejich příbuzní nebo přátelé neměli prostředky, aby jim pomohli. Na skutečné bohatství země se zcela zapomnělo – úrodná půda, husté lesy, nerostné bohatství a početné stavy dobytka. Vše se točilo jen kolem Zlatáků, této zdánlivě nejvyšší hodnotě, které byl stálý nedostatek. Nikdo však nezpochybňoval systém. Věřilo se totiž, že vláda má vše pevně ve své moci a pod kontrolou.

Několik jednotlivců bylo schopno dát své přebytky dohromady a založit si vlastní kreditní a finanční ústavy. Touto činností bylo možno dosáhnout 6 % a neřídka i vyššího zisku, což sice Fabiánovu nabídku výrazně převyšovalo, ale háček byl v tom, že tyto nezávislé firmy mohly půjčovat pouze peníze, které byly jejich majetkem. Na rozdíl od Fabiána nedisponovaly podivuhodnou pravomocí vytvářet Zlatáky z ničeho, pouhým tahem pera v účetních knihách.

Tyto nezávislé instituty byly Fabiánovi a jeho kumpánům trnem v oku a proto založili obratem svoje vlastní a skoupili většinu konkurence ještě rychleji, než mohla vůbec začít prosperovat. V rekordním čase se ocitly všechny původně nezávislé finanční ústavy v jejich rukou, nebo pod jejich kontrolou.

Hospodářská krize a dobročinný stát

Celková hospodářská situace se dále zhoršovala. Pracující byli přesvědčeni, že jejich šéfové shrabují příliš velké zisky a zaměstnavatelé považovali své pracovní síly na oplátku za neproduktivní lenochy. Všichni si dávali za vzniklou situaci vinu navzájem. Ani guvernéri si nevěděli s nastalou situací rady; kromě toho se musí, jak se zdá, vyřešit přednostně problém chudoby. Byly zavedeny sociální programy a každý obyvatel byl ze zákona povinen platit příspěvky. To ale rozhněvalo občany, kteří lpěli ještě na „staromódní představě“, že v nouzi si mají sousedé vzájemně pomáhat dobrovolně. „Tyto příspěvky nejsou nic jiného než zlegalizovaná loupež“, bylo slyšet ze všech stran. Všechno, co se jednotlivci proti jeho vůli vezme, zcela jedno pro jaký účel, se rovná krádeži. Jako jedinec se ale každý cítil bezmocný a navíc se musel obávat vězení, které kvůli neplacení daní a poplatků hrozilo. Sociální programy se sice postaraly o dočasné zlepšení, ale nedokázaly tyto problémy sprovodit ze světa. Právě naopak, brzy se vrátily v ještě silnější formě zpět a s nimi další potřeba financí. Sociální výdaje dosáhly závratné výše a též náklady na státní správu se vymykaly kontrole.

Státní zadluženost a byrokracie

Většina členů vlády byli slušní lidé s poctivými úmysly. Nechtěli zatěžovat své spoluobčany dalšími daněmi a poplatky a tak se rozhodli, že si chybějící prostředky půjčí od Fabiána a jeho kumpánů. Neměli však ani tušení, jak by tyto půjčky kdy mohli splatit.

Rodiče neměli na zaplacení učitelů pro své děti. Nemohli si dovolit ani lékařskou péči. Dokonce i dopravci krachovali, důvod byl jednoduchý - všem chyběly peníze. Krok za krokem začala přebírat a organizovat tyto úlohy vláda. Učitelé, lékaři a i další profese se stali úředníky a státními zaměstnanci. Za těchto okolností přinášela vykonávaná práce pouze nepatrné menšině zaměstnanců uspokojení a pocit naplnění. Dostávali sice řádně zaplacení, ale ztratili svoji nezávislost a identitu. Jeden každý se stal jen malým kolečkem v soukolí gigantické mašinérie. Neexistoval zde žádný prostor pro osobní iniciativu, pracovní výkony nebyly prakticky vůbec ceněny, platy byly skoro neměnitelně určeny a povýšení bylo možné pouze, když nadřízený odešel do důchodu, nebo v případě jeho úmrtí.

Daň z příjmu

Ve svém zoufalství se vláda rozhodla požádat opět Fabiána o radu. Pokládali ho za výjimečně chytrého a v otázkách financí se zdálo, že zná vždy to nejlepší řešení.

Fabián si vyslechl všechny jejich problémy a po krátké úvaze prohlásil: „Mnozí lidé nejsou schopni se se svými problémy sami vypořádat. Jsou odkázáni na pomoc jiných, kteří jejich potíže vyřeší za ně. Jistě jste se mnou zajedno, že by většině lidí mělo být přiznáno právo na šťastný život a pokrytí jejich základních potřeb. Zastáváme přeci vyšší princip, který hlásá, že jsou si všichni lidé rovni. Abychom nastolili opět rovnováhu, musí se přebytečný blahobyt bohatým odčerpat, aby z něho mohli mít užitek i chudí. Jinak to nepůjde. Musíte tedy zavést odstupňovaný daňový systém. Čím více někdo má o to více musí též platit.“ Vyměřte každému daň podle jeho majetku a každému dejte podle jeho potřeb. Například školní vzdělání a nemocniční péče by měly být pro finančně slabé zdarma“.

Držel dlouhé kázání o vznešených ideálech, které zakončil slovy: „A nezapomeňte, že mně ještě dlužíte peníze! Máte je již dost dlouho vypůjčené. Mohu Vám vyjít vstříc tím, že pozastavíme splátky, ale musíte platit dále alespoň úroky. Vlastní dluh zůstává, ale platit úrok je nutné.“

Nikdo se nepozastavil nad Fabiánovou filosofií. Vláda zavedla odstupňovanou daň z příjmu. Čím více někdo vydělal, o to vyšší byla procentuelní sazba jeho daně z příjmu. Nikomu se daň z příjmu nelíbila, ale všichni ji platili, protože by jinak skončili ve vězení.

Obchodníci byli nuceni opakovaně zvedat ceny a zaměstnanci požadovali navýšení svých platů, což vedlo ze strany zaměstnavatelů k nahrazení části svých pracovníků stroji, nebo ještě hůře skončilo konkurzem firmy. Tím narůstala ovšem nezaměstnanost a vláda přikročila k dalším modelům sociální pomoci a finanční podpory v nezaměstnanosti.

Vláda zavedla cla, subvence a ostatní ochrannářská opatření aby zabránila zhroucení různých odvětví průmyslu a zachránila pracovní místa. V mnohých případech vyvstávala otázka, zda smysl té či oné výroby spočívá v produkci zboží a nebo spíše ve vytváření pracovních příležitostí.

Další zhoršení celé situace vedlo vládu k dalším krokům jako je kontrola mezd a cen zboží jakož i zavedení přísných a komplexních pravidel a nařízení, které měly přispět alespoň k částečné stabilizaci celé situace. Prostřednictvím daně z přidané hodnoty a různých dalších daní se měla sanovat státní pokladna. Někdo jednou spočítal, že bochník chleba byl na své cestě od kombajnu při sklizni až do domácnosti k hospodyni zatížen 50 různými daněmi.

Neutuchající reformy

Nyní nastal čas „Expertů“, kteří se mnohdy dostali až do kabinetu, ale většinou působili v neprůhledných grémiích a rok co rok předkládali bezvýznamné studie a zprávy, které v nejlepším případě doporučovaly další restrukturalizace daňového systému. Celkový objem daní a odvodů stoupal ale nezadržitelně dál. Fabián požadoval neúprosně svoje úroky. Tato položka pohlcovala stále větší část příjmů do státní pokladny.

Stranická politika

Tím došlo ke vzniku zcela nového druhu politiky. Můžeme ji nazvat stranickou politikou. Lidé se dohadovali mezi sebou, která strana by mohla nastalé problémy nejlépe vyřešit. Diskutovalo se o osobnostech, ideologiích, obviňovalo se vzájemně (z příslušnosti k něčemu, někomu?) a vznikal velký povyk kvůli všemu možnému, jen ne kvůli skutečné příčině. Na vedoucích postech se šířila beznaděj.

Skutečný cíl: totální kontrola

Nakonec to došlo tak daleko, že v jednom městě překročila výše úroku výši celkového příjmu. V celé zemi narůstala výše nezaplacených úroků a na tyto nezaplacené úroky začal být uplatňován nový úrok – takzvaný úrok z úroku.

Tímto způsobem mohlo být konkrétní (reálné) bohatství země převáděno do majetku Fabiána a jeho kumpánů, ať již přímým převodem majetku nebo rostoucí kontrolou v dozorčích radách. Ještě se ale stále nejednalo o všeobšahující kontrolu. Spiklenci si byli dobře vědomi, že budou pevně sedět v sedle teprve tehdy, až budou moci spolehlivě ovládat i každého jednotlivého člověka.

Obchod s válkou

Peníze chyběly všude. Mnoho lidí bylo bez práce a zchudlo. Sociální systémy se nemohly postarat o tolik lidí, takže se v národě začal poznenáhlu zvedat odpor. Fabián přesvědčil vládu, že může zabít hned dvě mouchy jednou ranou, protože za prvé: Válka je nejlepší způsob jak lidi znovu sjednotit v boji proti společnému nepříteli a za druhé je to zároveň i nejlepší způsob jak zkrze vykořisťování poražených zemí splatit státní dluhy.

Aby se válečná mašinérie mohla rozeběhnout, nechal Fabián vybudovat továrny, zajistil jejím majitelům peníze na výrobu bomb, půjčoval finanční prostředky armádě a nakonec poskytl obětem vysoce zúročené půjčky na obnovu válečných škod, které později vystřídaly velkorysé kredity pod záštitou hospodářské podpory. Tento systém se všemi svými důsledky byl tak úspěšný, že mnohé země světa měly náhle nejen zahraniční dluhy (u Fabiána) nýbrž byly minimálně zataženy do různých válečných konfliktů, pokud se jich rovnou neúčastnily.

Fabián zajišťoval určitou rovnováhu sil tak, aby každá země mohla být proti jakékoliv jiné vehnána do války. To se mu zdálo například vždy tehdy vhodné, když si nějaká vláda dovolila ignorovat jeho „návrhy“, nemohla splácet své dluhy nebo chtěla dokonce zavést svůj nezávislý finanční systém.

Fabián financoval, většinou pomocí nastrčených prostředníků, krycích organizací nebo zpravodajských služeb, vždy i napadenou zemi, aby válečný konflikt pokud možno dlouho vydržel (a samozřejmě i následné znovubudování zato stálo). Svě kredity si nechal pak zaplatit pleněním a drancováním infrastruktury a nerostného bohatství poražené země.

Hromadné sdělovací prostředky

Většina spoluobčanů, kteří se bouřili proti tomuto zákeřnému systému, byla snadno umlčena, buď hospodářským tlakem, nebo byli jednoduše zesměšněni. Za tímto účelem skoupili Fabián a jeho kumpáni většinu novin, rozhlasových a televizních stanic, kam dosadili do vedení své pečlivě vybrané zástupce. Mnozí z nich se i poctivě snažili zlepšit svět, ale vůbec si nevšimli, jak jsou při tom zneužíváni. Jimi navrhovaná řešení kurýrovala pouze symptomy, aniž by byla odhalena a hlavně odstraněna pravá příčina.

Samozřejmě, že existovaly různé noviny a časopisy – některé pro levé spektrum, některé pro to pravé, jiné zase pro liberální střed, dělnické časopisy i periodika pro podnikatele... Smělo se číst a psát jak bylo libo, dokud se ovšem nikdo nepokusil přijít skutečnému problému na kloub.

Fabiánův plán byl téměř u konce. Celá země, včetně mnoha jiných, byly u něho vysoce zadluženy. Pomocí médií a vzdělávacího systému ovládal nejen city ale i rozum lidí. Jak občané mysleli a v co věřili, leželo prakticky ve Fabiánových rukou.

Mentalita vládnoucí třídy

Když jeden jediný člověk disponuje daleko více penězi, než kdy může pro vlastní potěšení utratit, jaký další požitek si ještě může dopřát? Pro tuto samozvanou elitu existuje jen jedna jediná odpověď: Moc. Absolutní, ničím neomezená moc.

Idealisté byli velice šikovně umístěni do médií a na politických postech a tím byli de facto eliminováni. Ale opravdové a nadšené kontrolory s mentalitou vládců, které Fabián hledal, našel v mocí opojených a na ní již ve velké míře závislých příslušnících finančních dynastií. Většina bývalých zlatníků tuto mentalitu vyvinula. Jejich bezmezný blahobyt je již neuspokojoval. Hledali něco nového, exklusivního, hledali novou výzvu. Ovládat celé masy lidí, to bylo ono! Tito lidé věřili, že jsou všem ostatním nadřazení. „Vládnout je naše právo i povinnost“. Masy nevědí co je pro ně dobré. Je třeba je jako stádo sehnat dohromady, vést je a dohlížet na ně. My ale jsme k vládnutí zrozeni. “

Centrální bankovní systém

Fabián se svými kumpány kontroloval četné kreditní instituty po celé zemi. Jednalo se sice o privátní firmy s různými majiteli, ale i přes zdání vzájemné konkurence se ve skutečnosti jednalo o úzkou spolupráci. Se souhlasem vlády byla založena centrální banka, jejíž vznik a existence nebyla podmíněna ani vlastním kapitálem; naopak i v tomto případě vznikaly peníze na úkor naspořených prostředků obyvatelstva. Jednoduše dluhy, kam se člověk podíval!

Navenek vzbuzovalo toto centrum rezerv zdání seriózního způsobu regulace oběživa a funkce vlády. Podivné bylo jen to, že nebyl do představenstva a vedení této instituce nikdy zvolen zástupce vlády nebo nějaký vysoce postavený státní úředník.

Vláda se nyní nezadlužovala již přímo u Fabiána, nýbrž se mohla obracet na centrální banku a pro zajištění půjček se počítalo s příjmem z daní příštího roku. Tento způsob se plně shodoval s Fabiánovým plánem, jenž počítal s odvedením jakéhokoli podezření od vlastní osoby a všechny budoucí kroky podsunout vládě. V zákulisí držel samozřejmě všechny nitky pevně ve svých rukou.

Fabián měl jednání a kroky vlády natolik pevně pod kontrolou, že mu jednou uklouzly i následující chlubivá slova: „mám-li finanční prostředky určitého státu pod kontrolou, může mě být zcela jedno, kdo ustavuje zákony.“ A skutečně bylo zcela jedno, která strana je u moci, protože Fabián ovládal peníze, které představují životodárnou krev (mízu) každého státu.

Vláda dostala vždy peníze, ale za každou další půjčku byly účtovány úroky. Stále větší sumy peněz proudily na všechny možné sociální výdaje, vláda mohla již jen stěží platit úroky a na splácení vlastního dluhu nebylo ani pomyslení.

Čas od času se sice někdo nahlas zeptal: „Jestliže představují peníze člověkem vytvořený systém, pak musí být přeci možné, přizpůsobit ho potřebám člověka tak, aby mu nevládl nýbrž sloužil, nebo?“ Ale lidí tohoto ražení bylo stále méně a jejich hlasy snadno zanikly v pekelné vřavě, vyvolané věčným hledáním těch chybějících 5 Tolarů úroku.

Vlády a s nimi i různé politické strany přicházely a zase odcházely – modří, oranžoví, červení, zelení atd., ale princip zůstával stále stejný. Bylo zcela jedno jaká vláda „byla zrovna u moci“, rok od roku se Fabiánův cíl více a více přibližoval. Zákony byly bez významu. Lidé byli daňovým zatížením srazeni až na kolena. Se svou platební schopností byli zcela v koncích.

Nyní nastal čas pro poslední velkolepý tah Fabiánovy šachové partie.

Elektronické platební a kreditní karty

Deset procent všech peněz se nacházelo stále ještě ve formě mincí a bankovek v oběhu. S peněžní hotovostí v kapse měli lidé ještě určitou kontrolu nad během svého života. Tento poslední opěrný bod svobodného jednání bylo třeba odstranit, aniž by to vzbudilo podezření.

Mohlo se tvrdit, že to je otázka bezpečnosti. Šeky se zpravidla od neznámých osob nepřijímají a mít u sebe na cestách hotovost se také nikomu dvakrát nechce. Někaké pohodlné řešení v této oblasti bylo tedy vlastně velmi vítáno. Samozřejmě, že to byl opět Fabián, kdo přišel se spásným řešením. Jeho organizace vystavila každému plastikovou kartičku, na které se nacházelo jméno, fotografie a identifikační číslo majitele. Při nákupu stačilo předložit tuto kartičku obchodníkovi, který se spojil s centrálním počítačem, aby ověřil výši kreditu. Poté mohl zákazník až do stanovené výše nakupovat co hrdlo ráčilo. Pro zákazníky zvyšovala atraktivitu kreditní karty skutečnost, že při splatnosti na konci každého měsíce nebyl účtován žádný úrok z čerpané částky.

Obchodníci naproti tomu měli s tímto systémem daleko vyšší výdaje, o které navýšily cenu zboží a které v konečném efektu zaplatili opět zákazníci.

Fabián a jeho kumpáni měli vynikající pověst a těšili se velké vážnosti ve společnosti. Bylo na ně dokonce pohlíženo jako na pilíře celého společenského systému. Jejich názory a výroky ve finanční oblasti byly akceptovány téměř na úrovni náboženských dogmat.

Mnohé menší podniky nevydržely tlak stále rostoucího daňového zatížení a množství různých plateb, které musely odvádět státu a byly tak donuceny ukončit svoji činnost. Pro všechny možné technologie a činnosti byly nutné nejrozumnější povolení a licence, takže i zbývající firmy měly co dělat se udržet jen tak, tak nad vodou.

Fabián vlastnil nebo měl pod kontrolou všechny velké podniky se stovkami jejich dceřiných společností. Konkurence mezi nimi byla pouhou zástěrkou pro odstranění ostatních firem z trhu. Na konci této hry postihl všechny drobné řemeslníky a menší firmy stejný osud – byly pohlceny Fabiánovými koncerny, které stály pod přímou ochranou vlády.

Poté Fabián horoval za definitivní zrušení mincí a bankovek, aby se znemožnila existence firem i jednotlivců bez kreditních karet a mimo rámec všudypřítomného počítačového systému. Pro případ ztráty kreditní karty, si měl každý občan nechat povinně vytetovat na ruku identifikační číslo, které by bylo možno pomocí speciálního světla přečíst a dále zadat do počítačového systému. Bez doložení identity by tedy nemohl nikdo nic prodat ani koupit. Každý jednotlivý počítač by byl propojen s gigantickým centrálním počítačem, v kterém by se shromažďovaly všechny informace o každém jednotlivém člověku. Tak by mohl Fabián vědět o všech všechno.

Jakmile by tohoto bylo dosaženo, měl by Fabián úplnou a totální kontrolu nad všemi lidmi v zemi - a brzy i na celém světě.